

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”
ФАКУЛТЕТ ПО СЛАВЯНСКИ ФИЛОЛОГИИ
1504, СОФИЯ, БЪЛГАРИЯ, БУЛ. ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ 15
ТЕЛ. + 359 2/93-08-389 ФАКС +359 2/946-02-55 www.slav.uni-sofia.bg

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД НА ДЕКАНСКОТО РЪКОВОДСТВО
НА ФАКУЛТЕТА ПО СЛАВЯНСКИ ФИЛОЛОГИИ
ЗА ПЕРИОДА 11.11.2016 – 08.11.2017 г.

Уважаеми колеги, членове на Общото събрание на Факултета по славянски филологии,

През изминалата година нашият факултет трябваше да посрещне доста предизвикателства. Ситуацията е динамична, защото на първо място се променя самият модел на финансиране на висшето образование от страна на държавата. Както сигурно знаете, все по-голям дял от средствата за държавните висши училища се заделят според качеството, а не само, както беше досега, според броя студенти. От една страна, това е добра новина за Софийския университет с неговите традиции и научен потенциал. От друга страна обаче, финансирането според качеството води до все по-сложна отчетност. За да бъде заплатено, качеството трябва да бъде измервано. Затова и Ректорското ръководство се стреми по различни начини да подобри информационната инфраструктура на Университета, да направи образователния и научния процес наблюдаеми и контролируеми. Затова нещата около нас, с които сме свикнали, се променят. От нас зависи дали ще извлечем позитивното от тези промени.

През отчетния период имаше три големи задачи, които надхвърляха обичайната ни дейност. Това бяха промяната на учебните планове, атестирането на огромна част от преподавателския състав и въвеждането на нов формат на кандидатстудентския изпит по български език и литература. И с трите се справихме успешно. Заслугата за това е преди всичко на работните комисии, които се занимаваха с тези задачи, на ръководителите на катедри, на инспекторите, които осигуряваха технически процедурите, в крайна сметка на всички преподаватели и служители във Факултета по славянски филологии. Искам на първо място да благодаря на всички онези от вас, които не пожалиха време и сили, за да се справим достойно.

I. БЮДЖЕТНА РАМКА НА ДЕЙНОСТИТЕ ВЪВ ФСЛФ

Уважаеми колеги,

По традиция отчетният доклад на Деканското ръководство започва с бюджетната рамка. Както вече всички сме разбрали, бюджетът, заедно с нормативната база, е основният инструмент, чрез който се управляват и учебният процес, и научните изследвания, и останалите дейности в Университета.

Бюджетът на Софийския университет е за календарна година, а отчетът е за отчетния период, който приблизително се припокрива с учебната година. За да си съставим коректна представа, ще започнем с изпълнението на бюджета за 2016 г., а след това ще преминем към бюджета за 2017 г.

В максимално опростен вид бюджетът на ФСлФ за 2016 г. изглежда така:

	План	Отчет
Приходна част	1 596 969	1 581 928
Разходна част	3 372 628	3 669 353
Баланс	-1 775 659	-2 087 424

Има превишение на планирания дефицит в бюджета ни, но в границите на обичайното. Само ще отбележа, че в други факултети имаше отчетено превишение на дефицита с повече от милион спрямо предвиденото.

Сравнението с дефицита през изминалите години показва почти едни и същи числа и дори известно намаляване.

Година	2014	2015	2016
Размер на дефицита	2 024 329	2 317 246	2 087 424

Какво е мястото на ФСлФ в отчета за 2016 г. спрямо другите факултети?

ФСлФ	-2 087 424
ФКНФ	-2 433 334
ИФ	-644 519
ЮФ	744 330
ФФ	-2 370 053
Стопански факултет	-388 912
ФП	-426 855
ФНПП	105 504
ФЖМК	-227 976
ГГФ	-1 065 783
БФ	-684 349
ФзФ	-2 171 867
ФХФ	-714 696
ФМИ	818 426
Богословски факултет	-485 155
Медицински факултет	709 161

От таблицата се вижда, че реално има четири факултета с големи дефицити, за съжаление, в тази група влизаме и ние.

Бюджетът за 2017 предлага една съвсем различна картина.

	Бюджет 2016 (Отчет)	Бюджет 2017
Приходна част	1 581 928	3 145 114
Разходна част	3 669 353	4 075 882
Баланс	-2 087 424	-930 768

Всъщност драматичната разлика в положителна насока се дължи основно и единствено на новата методика за изготвяне на бюджета, наложена от МОН. Последствията са толкова значителни, че спокойно можем да кажем, че след въвеждането на новата методика Университетът вече не е същият. Основният принцип на тази методика е, че приходната част в бюджета на факултетите вече се формира не според броя записани студенти, а според броя изнесени академични часове от преподаватели на факултета във **всяко едно професионално направление**. Всъщност новата методика осъществява нещо, за което винаги сме настоявали – да бъдат отчитани преподаванията ни в другите факултети. Сега това вече е факт. Нещо повече, в някои случаи часове, водени в друг факултет, могат да носят по-голям приход за факултетния бюджет, отколкото същият брой часове, водени в нашия факултет.

Въздействието на новата бюджетна методика е в две основни посоки. Първото последствие е необходимостта от въвеждане на прецизна организация, отчитане и контрол върху водените часове. Когато бе приложена за първи път новата методика, се оказа, че в Софийския университет няма информационна система, която да каже къде и какви часове се водят. Подчертавам – не става дума за часовете по учебен план, а за реалния брой часове, водени в потоци и по групи. Оказа се, че не всичко е било въведено коректно в системата СУСИ (защото досега не е имало значение) и приходната част на бюджета ни щеше да бъде наполовина по-малка, ако не бяхме успели да убедим ректорското ръководство да „признае“ всичките ни аудиторни часове. Това, че въобще успяхме да забележим „липсващите“ часове и след това да ги „докажем“ пред ректорското ръководство, се дължи на подробните таблици за натовареността на катедрите, които бяхме събрали през 2016 г. Особено трудно беше „признаването“ на часове, водени в други факултети, и ако успяхме да се преборим те да бъдат признати, това стана благодарение на вече наличните таблици и допълнителната информация, придобита със съдействието на ръководителите на катедри, особено на катедрите по Български език, Български език като чужд и Руски език. За да не се случва това в бъдеще, е необходимо своевременно планиране на учебния процес и въвеждане в електронната система. Именно затова навременното разпределяне на часовете и акуратното им въвеждане в системата СУСИ ще бъде основен приоритет в работата ни

през тази година. По този начин ще стане много по-лесно и регулярното отчитане на студентското мнение, каквото отдавна трябваше да сме въвели.

Второто важно последствие от въвеждането на новата бюджетна методика за съжаление е по-скоро негативно и поставя под въпрос самите устои на Университета като академична институция. Новата методика стимулира факултетите да намаляват часовете, водени от преподаватели от други факултети, тъй като те вече се явяват разход. Нещо повече – много по-изгодно финансово става да се наеме за определена дисциплина хоноруван преподавател, отколкото щатен преподавател от друг факултет. Грубо казано, 1 час, воден от преподавател от друг факултет, струва на факултетния бюджет около 20 лв., докато при хоноруван преподавател този час би струвал между 4 и 10 лева приблизително. „Резултатите“ не закъсняха. В някои факултети светкавично бяха намалени в учебните планове нашите дисциплини (Юридически факултет и ФЖМК), в други преподаването беше поверено на техни собствени кадри (ФНПП). Новата методика за бюджета тласка факултетите към капсулиране – това ще бъде действителността, с която ще се сблъскаме. На всички тези тенденции сме се опитвали да противодействаме на ниво Учебна комисия и Академичен съвет, но за съжаление в хода на дискусиите се оказва, че няма нормативно изискване, на което да се опрем. На практика зависим от добрата воля и академичната колегиалност на деканските ръководства. И тъй като съм доста скептичен към ресурсите от добра воля, се опасявам, че негативната тенденция към намаляване на нашите часове в другите факултети ще продължи. Особено застрашено е преподаването на български език за чужденци, също така на български език, теория на литературата, общо езиковзнание. Проблемът е изключително важен, защото покрай изработването на новия бюджет излезе найвече нещо, което винаги сме подозирали – ФСлФ има най-голям дял преподаване в други факултети в целия университет, а 1/3 от приходната част на бюджета ни по новата методика се формира от тях. Конкретно в бюджета за 2017 г. става дума за 666 452 лв. – това е финансовото изражение на преподаването в други факултети. Очевидно трябва да направим всичко възможно, ако не да спрем, то поне да ограничим свиването на външните ни часове, за което разчитаме и на подкрепа от страна на Ректорското ръководство.

II. ПРИЕМ

Уважаеми колеги,

Каквато и да е методиката за изработване на бюджета, наличието на студенти си остава от първостепенна важност. Какво можем да кажем за приема в нашите специалности и магистърски програми за учебната 2017/18 г.? Имаме поводи както за удовлетворение, така и за тревога. В предишния си доклад бях изразил опасения за ситуацията в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър след средно образование“, докато картината в ОКС „Магистър след висше образование“ беше общо-взето оптимистична. Тази година ситуацията е обратната. Успешно проработи промяната на приема за специалност „Руска филология“. Ако за миналата учебна година имахме 14 студенти „Руска филология“ държавна поръчка, то сега те са 32. В останалите специалности

Повод за оптимизъм дават и тенденциите в нагласите на кандидат-студентите. От отдел „Образователни дейности“ получаваме детайлна информация за кандидатите, включително колко от тях са посочили някоя от нашите специалности като първо желание или изобщо в реда на техните желания. Тенденциите в нагласите на кандидат-студентите са отразени в следната таблица, която съпоставя сегашната и предходната кандидатстудентска кампания:

	Специалността е посочена като желание		Специалността е посочена като първо желание	
	2016/17	2017/18	2016/17	2017/18
Българска филология (редовно)	782	924	96	111
Българска филология (задочно)	259	307	19	49
Руска филология	58	191	11	22
Славянска филология	344	358	20	27
Балканистика	382	324	18	8

Като изключим „Балканистика“, навсякъде имаме повишен интерес, като особено в случая с „Руска филология“ този интерес се е удвоил (посочили специалността като първо желание) и дори учетворил (посочване на специалността като някакво желание).

Интерес към специалностите на ФСлФ от кандидат-студентите във времето

	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Българска филология (редовно)	2305	1618	1299	1025	782	924
Българска филология (задочно)	1111	776	488	400	259	307
Руска филология	118	103	91	72	58	191
Славянска филология	610	862	672	456	344	358
Балканистика	400	215	750	517	382	324

Както се вижда от таблицата, за пръв път тази година имаме пречупване на негативната тенденция и увеличаване на интереса към нашите специалности. В основата на тази обнадеждаваща тенденция стоят по-скоро външни фактори – признаването на професионалното направление „Филология“ за приоритетно от държавата, обещанията за увеличаване на учителските заплати. Много важно е ние да съумеем да използваме тази промяна в социалния контекст.

ОКС „Магистър след висше образование ”

За съжаление, приемът на студенти в ОКС „Магистър след висше образование” тази година е рекордно нисък. Причините се анализират, като едно от обясненията е слабата успеваемост на завършващите бакалавърска степен на държавния изпит. На есенната сесия на държавния изпит бяха регистрирани около 50% слаби оценки при студентите „Българска филология“ редовно обучение и 70% двойки в задочното обучение. Трябва да признаем обаче и това - намаляващите кандидати за магистърските ни програми представляват своеобразна оценка и на работата ни в бакалавърска степен, най-вече за умението ни да задържим интереса и мотивацията на студентите и да им предложим прагматично, практически ориентирано обучение в магистърските ни програми.

Данните за приема на магистри са обобщени в следната таблица:

ОКС „Магистър след висше образование” (обобщени данни)

Специалност	Записани студенти в 1 курс	Държавна поръчка		Платено обучение	Чужденци
		Записани	Планиран прием		
Българска филология	56	49	66	7	
Българска филология (задочно)	6	4	5	2	-
Руска филология	3	2	10	1	
Общо	65	55	81	10	

Както се вижда, имаме 26 незаети места държавна поръчка. Спадът е рязък и доста изненадващ, ако сравним приема по години.

Прием в ОКС „Магистър” по години

Година	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Приети студенти (общо)	113	121	107	118	125	81	104	65
Държавна поръчка	87	90	93	99	106	64	79	55
Платено обучение	26	31	14	19	19	17	24	10

В графичен вид данните за приема в ОКС „Магистър след висше образование“ за последните 8 години изглеждат така:

Със сигурност оптимизирането на магистърските ни програми трябва да бъде един от приоритетите в работата ни през новата година.

III. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

III.1. ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър след средно образование“

Рутинната дейност по организирането на учебния процес бе извършвана съгласно изискванията и добрите традиции. Седмичните разписания на всички специалности се изработват в срок и са достъпни на страницата на Факултета. Те се съобразяват в максимална степен с предварително заявените от катедрите предпочитания, или по-скоро ограничения, свързани със заетост на преподавателите. Навреме се предоставят на отдел „Образователни дейности“ паспортите на залите.

Откриването на учебната година за студентите първокурсници премина тържествено, като новоприетите студенти се срещнаха с курсовите си ръководители (за специалност *Българска филология* – гл.ас. д-р Мария Байтошева, за специалност *Руска филология* – ас. Анна Баранова, за специалност *Балканистика* – гл.ас. д-р Фотини Христакуди, за специалност *Славянска филология* – гл.ас. д-р Мая Радичева и гл.ас. д-р Елена Христова).

1. Промяна на учебните планове

Най-съществената дейност в организирането на учебния процес бе промяната на учебните планове за ОКС «Бакалавър» и ОКС «Магистър след средно образование». Промяната беше наложена както от някои констатирани проблеми, за които трябваше да се вземат мерки, така и от императивното изискване за промяна в броя на часовете и дисциплините в модула, даващ педагогическа правоспособност.

Организиран бяха срещи със студентите от всички специалности във Факултета, за да се ориентираме за нагласите, мненията и препоръките им във връзка с обучението им (учебни планове, учебни програми, избираеми дисциплини и др.). Студентите попълниха и анкета, като всички данни от срещите бяха обобщени по специалности и бяха отчетени за подобряване на учебните планове.

Бяха проведени срещи с членовете на всички катедри във Факултета с деканското ръководство и всяка катедра бе изслушана за проблеми и предложения във връзка с подобратата организация на учебния процес. Колегите от Катедрите по руски език и руска литература обсъдиха и приеха предложението на деканското ръководство за промяна в приема на студенти, което впоследствие подобри значително броя на приетите студенти за учебната 2017-2018 г. Бе създадена и необходимата организация във връзка с обучението на студенти, които не са приети с изпит по руски език. Техните занимания започнаха по-рано и протекоха по-интензивно. При разпределението им по групи бе отчетена и съответната специфика.

Определена беше учебна комисия, която да изработи учебните планове на четирите специалности, което се наложи от променените изисквания на Наредбата за придобиване на учителска правоспособност, но и поради факта, че хорариумът във специалността «Славянска филология» преминаваше значително лимита от часове за придобиване на ОКС «магистър след средно образование». Променени са и изискванията на НАОА спрямо лимитите, т.е. строго се следи за спазването им. Комисията по изготвянето на новите учебни планове подходи отговорно и колегиално, а крайният резултат беше оптимален компромис между нормативните изисквания, интересите на катедрите и желанията на студентите.

Състав на комисията по учебните планове

Българска филология

Проф. д-р Гергана Дачева – зам.-декан по учебната дейност – бакалаври

Проф. д-р Йовка Тишева – ръководител на Катедрата по български език

Проф. д-р Милена Кирова – ръководител на Катедрата по българска литература

Проф. д-р Ангел Петров – ръководител на Катедрата по методика

Славянска филология

Проф. д-р Гергана Дачева – зам.-декан по учебната дейност – бакалаври

Доц. д-р Албена Стаменова – ръководител на Катедрата по славянско езикознание

Доц. д-р Ина Христова – ръководител на Катедрата по славянски литератури

Проф. д-р Йовка Тишева – ръководител на Катедрата по български език

Проф. д-р Милена Кирова – ръководител на Катедрата по българска литература

Проф. д-р Ангел Петров – ръководител на Катедрата по методика

Руска филология

Проф. д-р Гергана Дачева – зам.-декан по учебната дейност – бакалаври

Доц. д-р Татяна Алексиева – ръководител на Катедрата по руски език

Проф. д-р Ангелина Вачева – ръководител на Катедрата по руска литература

Доц. д-р Антония Радкова – Катедра по методика

Балканистика

Проф. д-р Гергана Дачева – зам.-декан по учебната дейност – бакалаври

Доц. д-р Екатерина Търпоманова – ръководител на Катедрата по общо, индоевропейско и балканско езикознание

Проф. д-р Милена Кирова – ръководител на Катедрата по българска литература

Комисията приключи успешно и в срок своята работа и всички учебни планове бяха приети и утвърдени на заседанията на Учебната комисия и АС през юли месец. Нямаше никакви възражения по нито един сегмент от учебните планове.

Същата комисия ще изпълнява своите задължения и през следващите години със статут на учебна комисия на Факултета по славянски филологии, каквито са изискванията на НАОА.

Вследствие на промени в учебните планове на специалностите във връзка с новата наредба за учителската правоспособност и новата методика на бюджетиране настъпиха промени и за дисциплини, водени от преподаватели от ФСлФ в други факултети. За да не заплащат на нашия факултет за водените дисциплини, колегите предоставиха часовете на хонорувани или собствени щатни преподаватели. Членовете на ФС гласуваха декларация във връзка с тази порочна тенденция и Деканът я представи на АС.

Важно е да се отбележи, че във всички учебни планове на специалностите в другите факултети, които бяха актуализирани през 2016-2017 г., бе включена дисциплината Български език като чужд с хорариум 240 часа. Целта ни е във всички учебни планове тази дисциплина да бъде включена със същите или по-добри показатели.

2. Индивидуални учебни планове

Бе усъвършенствана работата с индивидуалните планове на преподавателите, като бяха сверени, изчислени и заплатени наднормените часове за учебната 2016-2017 г. (до 180 часа).

Изпълняват се напълно коректно и в срок изискванията на отдел «Образователни дейности» и своевременно се уточняват въпросите, които отделът поставя. Комуникацията с отдела беше по-активна през тази учебна година, тъй като се наложи създаването на нови учебни планове на четирите специалности и формите на обучение във факултета. Променени бяха и документите за планиране и отчитане на заетостта на преподавателите, което доведе до известни затруднения, но те бяха своевременно решени и всички отчетни документи бяха предадени в срок.

3. Избираеми дисциплини

През учебната 2016-2017 г. деканското ръководство продължи добрата практика за прозрачно записване за избираеми дисциплини през системата СУСИ, като пропуските от страна на студентите се коригират с молби на хартиен носител в отдел «Студенти». Така по естествен път неизбраните от студентите курсове не стартираха в съответния семестър и се даде възможност на преподавателите да ги обявят през следващия. Записването протече на два етапа, като се даде възможност на незаписалите се в първия етап студенти да се запишат. Във втория етап участваха и студентите, които са се записали в курсове, нестартирали поради факта, че не са събрали необходимия брой студенти (6 души). Разбира се, има някои неточности, но правим опити да ги избегнем. Емилиян Николов се зае и със задачата да вкара в системата СУСИ и разпределението на часовете по групи, което подобри видимостта на преподавателската и студентската заетост.

Поради промените в учебните планове на специалност «Българска филология», влизащи в сила за новоприетите студенти, по отношение на избираемите дисциплини бяха изготвени от отдел «Студенти» специални бланки за избор на език, които бяха раздадени на студентите за попълване. Колеги от ФКНФ и Катедрата по славянско езикознание представиха възможностите пред студентите. Така след информиран избор бяха сформирани групи по избраните езици. Най-голям интерес бе проявен към руския език. Тук можем да отбележим, че в учебните планове се дава възможност на студентите да продължат да изучават изборния от тях език до края на следването си, като могат да получат и съответния сертификат за отделните нива.

4. Кандидатстудентска кампания

През настоящата учебна година бе променен и форматът на кандидатстудентския изпит, включващ тест от 50 въпроса и задължителен компонент есе. Тази промяна доведе освен до качествени промени по отношение на оценяването, така и до количествени по отношение на броя явили се на изпита кандидати.

Кандидатстудентска кампания 2017/2018

Първа изпитна сесия – явили се 1387.

Втора изпитна сесия – явили се 1567.

Сравнение на явилите се на кандидатстудентски изпит по БЕЛ по години

Година	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Първа сесия	1650	1285	1348	1150	893	1387
Втора сесия	1803	1194	1272	1075	860	1567

Кандидатстудентската кампания 2017 и в двете сесия премина успешно. Въведен бе ред при участието на квесторите – предварително уведомяване за неявяване на квестора, намиране на заместник и представяне на болничен, ако е налична медицинска причина за отсъствието на квестора. Можем да кажем, че колегите проявиха необходимата отговорност и навреме бяха взети мерки за успешното провеждане на изпитите. Проведен бе и предварителен инструктаж на всички квестори с оглед както на общите правила, така и най-вече на специфичните правила на новия формат на изпита. Увеличен бе и броят на техническите лица, обработващи резултатите, за да се улесни максимално работата на проверителите. Променени са изцяло съответните изпитни материали – свитъци, бланки за отговорите, изпитни протоколи, електронно изчисляване на резултатите и др. Проведени бяха и два тренинга за проверителите, които назначената от Декана изпитна комисия предварително подбра по определени критерии – успешно участие в ДЗИ по български език и литература, съставители на

задачи по български език и литература за ДЗИ, експерти по български език и литература в МОН. През настоящата учебна година предстоят нови тренинги на колеги, които смятат, че могат да се включат след обучение в оценяването на изпита. Двете кандидатстудентски кампании приключиха напълно успешно.

Своевременно бяха изготвени необходимите документи от страна на отговорниците за изпитите, както и от страна на техническата комисия, за да бъдат изплатени в необходимите срокове изработените средства.

III.2. ОКС „МАГИСТЪР СЛЕД ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ“

Намалелият общ брой на приетите студенти в ОКС „Магистър“ се отразява естествено и върху разпределението по програми. Спадът е видим във всички програми.

Разпределение на приетите магистранти по магистърски програми.

Програма	Специалисти		Неспециалисти		Общо
	ДП	ПО	ДП	ПО	
Преводач-редактор	17	1	5	1	24
Интерпретативна антропология	1				1
Компютърна лингвистика	3				3
Лингвистика	6				6
Литературата - творческо писане	2		1	1	4
Литературознание	3			1	4
Старобългаристика	1				1
ОБЕЛСУ (редовно)	1		1		2
ОБЕЛСУ (заочно)	4			1	5
Литература, кино и визуална култура	2	1	4		7
Трансгранична българистика (редовно)	1	1			2
Трансгранична българистика (заочно)				1	1
Опазване на бълг. културно наследство	-	-	-	-	
Език и културно пространство	1	1			2
Език, култура, превод	1	1			2

Руска литература,култура и художествен превод			1		1
Общо	43	5	12	5	65
Общо	48		17		65
Общо	65				

Намаляването на броя на магистрантите е обща тенденция, поне във филологическите факултети на СУ за тази година, която има своето обяснение и в намалените випуски завършващи бакалаври. Прави впечатление, че е намалел броят и на неспециалистите, желаещи да запишат магистърски програми във факултета.

Положителна тенденция е привличането на голям брой филолози, завършили ФКНФ, специално в МП „Преводач-редактор“. За сметка на това малко бакалаври от БФ и РФ избират магистърските програми на факултета и следва да се работи в тази посока, за да бъдат мотивирани студентите от тях да продължават образованието си във ФСФ. Тази година техният брой е особено нисък.

Трайна тенденция остава някои от магистърските програми във факултета да стартират с по 1-2 кандидати, което отново ни изправя пред въпроса за интегриране на част от тях. Подобни промени следва широко да се обсъдят, но те изглеждат неизбежни с оглед цялостната политика на Университета. Нещо, което предстои в магистърските програми, е и оглеждане на учебните планове и съкращаване на часове там, където се налага, тъй като предстои университетско решение, според което часовете за една година в магистърска програма не трябва да надхвърлят 750.

III.3. ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН “ДОКТОР“

Към 31.10.2017 г. във Факултета се обучават 61 докторанти, от които 47 – редовно обучение, 11 – задочно, 3 - на самостоятелна подготовка, отчислени с право на защита – 20, от тях защитили - 14.

Новообявените докторантури са: държавна поръчка 46 (43 – редовна форма и 3 – задочна форма); платена форма 12 редовно обучение; преобявени докторантури – 12 (10 – редовна и 2 – задочна форма).

Във Факултета се обучават 4 чуждестранни докторанти – трима от тях са от Албания, което определено е заслуга на колегите от Катедрата по общо, индоевропейско и балканско езикознание. През 2015-2016 г. за първи път отвори врати и проведе специализирано за направлението обучение на докторанти Докторантското училище на ФСлФ. Изготвена бе необходимата документация – учебни планове, квалификационна характеристика, списък на задължителните и избираемите дисциплини, нови индивидуални планове на докторантите, нови отчети на преподавателите за отчитането и заплащането на часовете от проведените курсове според наредбата. Учебните планове са утвърдени на административно ниво – Учебна

комисия, и са отворени за нови предложения. Докторантското училище на ФСлФ е второто в СУ и предостави своята добра практика за основаване на това на ФКНФ.

През настоящата година тече и дейността по общоуниверситетския проект за Докторантски център, което дава възможност на нашите докторанти да пътуват в чужбина, да поръчват книги или да ползват едногодишен абонамент за периодика.

През изминалата година Докторантското училище подготви общо 102 докторанти, сред които има и докторанти от други факултети и БАН.

На 11.10.2017 г. бе тържествено открита и новата учебна година на докторантите, като на откриването присъстваше и Деяна Андонова – ръководител на Сектор „Докторанти“, която запозна докторантите с важна за тях информация.

III.4. ДРУГИ ТИПОВЕ УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Следдипломна квалификация

Освен обучението в основните образователно-квалификационни степени деканското ръководство сериозно работи и върху поддържането и развиването на други типове обучение, най-вече по механизма на следдипломната квалификация. Създаден бе Център за следдипломна квалификация и образователни инициативи, чиято задача е да осъществява по-добра координация между катедрите, деканското ръководство и отдела „Следдипломна квалификация” в Университета. Центърът заработи и вече има сериозна дейност. Бяха разработени, разгледани и приети от Консултативния съвет към Центъра 31 програми за продължаваща квалификация, които бяха публикувани на сайта на факултета. Към момента само по една от предлаганите програми е проявен интерес – от страна на МОН, което възложи на Центъра да се проведат обучения на 180 учители по български език и литература, преподаващи в прогимназиалния образователен етап. Планираните обучения по програмата „Формиране на функционална грамотност в областта на четенето“ на общо 6 групи предстои да се проведат през м. ноември и м. декември в Центъра за подготовка на ученици за олимпиада към МОН. По същата програма по заявка на експерта по български език и литература в РУО – Пазарджик бяха обучени през м. октомври 31 учители по български език и литература в прогимназиален етап в гр. Пазарджик.

Успоредно с инициативите и иновационните дейности Центърът пое ангажимента си и по организирането и координирането на следдипломната квалификация във факултета. През отчетния период са завършили обучението си 8 специализанти, а още 30 се обучават в момента.

Обучение на специализанти и студенти по „Еразъм“

Във все по-сериозен ангажимент за преподавателите от Факултета се превръща обучението на студенти, гостуващи по програма „Еразъм“. Най-голямото натоварване тук се поема от катедрите по руски език и български език като чужд. Към студентите по Еразъм трябва да добавим и специализантите, идващи най-вече от Китай. Катедрата по български език като чужд е осигурила обучение на 112 студенти по програма „Еразъм“

и на 16 специализанти по международни спогодби. Също така комисия, излъчена от Катедрата по български език като чужд, е провела изпити и е издала сертификат за владеене на български език на 46 души.

Летен семинар по българистика

Успешно бе проведен 55-ият Летен семинар по българистика (16 юли - 5 август 2017), в който участваха 88 студенти и преподаватели от 31 страни на Европа и Азия, интересувани се от езика, литературата и културата на страната ни.

IV. АКАДЕМИЧНО РАЗВИТИЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ СЪСТАВ

Проведени конкурси за заемане на академичните длъжности „Асистент“, „Главен асистент“, „Доцент“ и „Професор“

АСИСТЕНТ

д-р Владимир Атанасов Иванов (2.1 Филология /Славянски езици - словашки език)
Георги Стоянов Колев (2.1 Филология /Български език – фонетика и диалектология)
Аугусто Веселин Ечевери-Чуковски (2.1. Филология /Славянски езици – полски език)

ГЛАВЕН АСИСТЕНТ

ас. д-р Димитър Пеев Димитров – с Протокол на ФС № 1 от 17.01.2017 г.
ас. д-р Диана Кирилова Иванова – с Протокол на ФС № 7 от 04.07.2017 г.
ас. д-р Николина Петрова Нечаева – с Протокол на ФС № 7 от 04.07.2017 г.
ас. д-р Елена Кирилова Раденкова – с Протокол на ФС № 3 от 14.03.2017 г.

ДОЦЕНТ

гл. ас. д-р Анета Гергова Димитрова – с Протокол на ФС № 2 от 14.02.2017 г.
гл. ас. д-р Атанас Росенов Атанасов – с Протокол на ФС № 2 от 14.02.2017 г.
гл. ас. д-р Красимира Александрова Петрова – с Протокол на ФС № 2 от 14.02.2017 г.
гл. ас. д-р Мая Петрова Александрова с Протокол на ФС № 6 от 13.06.2017 г.
гл. ас. д-р Галина Тотева Петкова – с Протокол на ФС № 8 от 12.09.2017 г.
гл. ас. д-р Румяна Парашкевова Парашкевова – с Протокол № 9 от 17.10.2017 г.
гл. ас. Албена Найденова Мирчева – с Протокол № 9 от 17.10.2017 г.

ПРОФЕСОР

доц. д-р Андрей Тодоров Бояджиев – с Протокол на ФС № 2 от 14.02.2017 г.
доц. д-р Красимира Славчева Алексова – с Протокол на ФС № 2 от 14.02.2017 г.

Година	Асистент	Главен асистент	Доцент	Професор
2014/15	-	5	2	4
2015/16	-	3	8	6
2016/17	3	4	7	2

Както може да се види от таблицата, академичното израстване във Факултета върви нормално.

Това, което не се вижда в таблицата, е че на 2 януари 2017 г. имаме 7 преподаватели на срочен трудов договор, чиито договори трябваше да бъдат прекратени по силата на закона, тъй като не бяха защитили дисертация за научната и образователна степен «Доктор» и съответно не можеха да заемат длъжността «Главен асистент». Деканското ръководство успя да издейства от Ректорското ръководство отсрочка от 9 месеца, в която колегите да имат възможността да защитят дисертация и да се явят на конкурс за «Главен асистент» Подобен компромис, доколкото ни е известно, беше направен единствено в нашия факултет. От отсрочката се възползваха четирима колеги, на един колега бе прекратен временният трудов договор, но той се яви на конкурс за асистент и го спечели, а на двама колеги, които не защитиха, договорите им бяха прекратени през месец септември. Държа да подчертая, че бяха положени съвместни усилия от страна на ръководителите на катедри и деканското ръководство, за да се даде още един шанс на преподавателите в това положение. Подобна ситуация ще възникне и в началото на 2019 г., затова отсега мога да кажа, че ще бъдат планирани конкурси и осигурена възможност за академично израстване на колегите с временни трудови договори, но в края на краищата всичко ще опре до техните сили и желание да преминат през установените от закона и правилника процедури.

Също така бе удължен с няколко месеца временният трудов договор на нехабилитиран преподавател, на когото предстои хабилитиране и това време беше достатъчно, за да бъде проведен конкурс за доцент и така преподавателят не беше пенсиониран. Преназначени за срок от една година бяха трима инспектори, достигнали пенсиониране. Искам да ви уверя, че този род удължавания не са лесни за постигане и за всеки човек са се водили многократни разговори с представители на ректорското ръководство.

Съгласно установената от АС процедура бяха удължени трудовите договори на четирима хабилитирани преподаватели, навършили години за пенсиониране.

V. НАУЧНА ДЕЙНОСТ И КНИГОИЗДАВАНЕ

V.1. НАУЧНА ДЕЙНОСТ

Научната дейност във Факултета се развива на първо място благодарение на изследователската енергия на всички преподаватели в него. В отчета отбелязваме само онези проекти, чието организиране и финансиране са осъществени по процедури, към които има пряко отношение деканското ръководство.

Конкурси по НИД

В началото на отчетния период бяха успешно отчетени конкурсите по НИД от сесията за 2016 г., 32 на брой. За 2016 г. бяха подадени заявки за 24 проекта, като общата отпусната сума беше **54 035** лв. През сесията от 2017 г. отделените средства за факултета бяха повече в сравнение с 2016 г. (36 811 лв.), а подадените проекти – с 8 по-малко. Това позволи Комисията по НИС във ФСФ да разпредели по-сериозни средства за изпълнение на проектите през 2017 г. В съответствие с приетите от Факултетния съвет квоти, те бяха разпределени първоначално по следния начин: 55 % от средствата за тематични проекти – 29 719.25 лв.; 30 % от средствата за научни форуми – 16 210.5 лв.; 15 % от средствата за издания на факултета – 8 105.25 лв.

Поради факта, че средствата в квотата за научни форуми се оказаха повече от необходимите, Комисията първо разгледа подадените проекти в тази квота. Оставащите средства бяха преразпределени целесъобразно в останалите две квоти.

Научни форуми: 4

Периодични издания: 5

Изследователски проекти: 14

Проекти на докторанти: 1

Научни конференции

И през изминалата година научният календар на Факултета по славянски филологии беше много богат. В отчета отбелязваме само конференциите, финансирани по НИД. Най-мащабната научна проява на Факултета в отчетния период беше факултетската конференция, която тази година беше на тема *Надмощие и приспособяване*. Конференцията беше грижливо организирана и успешно проведена, за което основна заслуга имаше Организационният комитет в състав проф. д-р Красимира Алексова (председател), проф. д.ф.н. Румяна Станчева, доц. д-р Екатерина Търпоманова, доц. д-р Диана Атанасова, гл. ас. д-р Надежда Александрова, гл. ас. д-р Мария Калинова.

Също така значими и продуктивни бяха другите научни форуми, подкрепени по НИД:

- Четения по руска литература в (в чест на 75-годишнината на проф. дфн Петко Троев) (Ръководител: проф. д-р Ангелина Иванова Вачева)

- Охридският апостол в българската и славянската книжовна история (Ръководител: проф. дфн Искра Владимирова Христова Шомова)

- Тринадесета международна конференция по социолингвистика "Обществените процеси и тяхното отражение в езика" (Ръководител: проф. д-р Красимира Славчева Алексова)

Награди на Факултета по славянски филологии

1. Награда на Факултета по славянски филологии за литературоведска книга за 2017 г. – Диана Атанасова за „Реторика на историчното. Деяние на св. Никола в южнославянски контекст“
2. Награда на Факултета по славянски филологии за книга на млад учен в областта на литературознанието (съвместно с сдружение „Георги Раковски“) – Сирма Данова-Сабоурин за „Кралят Физиономист. Автотекстуалност и авторепрезентиране в творчеството на Пенчо Славейков“

Наградите бяха връчени по време на тържествената церемония по случай 24 май в Аулата на Софийския университет.

Други награди и отличия

1. Гл. ас. д-р Надежда Стоянова от Катедрата по българска литература бе удостоена с наградата на СУ "Св. Климент Охридски" и Столична община за най-добър млад учен на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ за 2016 г.
2. Научен екип в състав проф. дфн Петя Янева (ФКНФ), доц. д-р Цветана Ралева (ФСлФ, Катедра по руски език), доц. д-р Ценка Досева (ФСлФ, Катедра по руски език) и доц. д-р Веселка Желязкова (КМНЦ-БАН) получи Голямата награда за научна и изследователска дейност „Софийски университет "Св. Климент Охридски“ за изданието "Симеонов сборник. Том 3. Гръцки извори".
3. Във връзка с честването на 90-годишнината на лектората по български език във Философския факултет на Университета "Ян Амос Коменски" в Братислава, Словакия, на 10 май 2017 г. доц. д-р Величко Панайотов беше награден с почетен медал за изключителните си заслуги към развитието на словакистиката в България и в чужбина.
4. Във връзка със 100-годишнината на лектората по български език и литература в Карловия университет на 14.11.2016 г. доц. д-р Маргарита Младенова от Катедрата по славянско езикознание на Факултета по славянски филологии на СУ „Св. Климент Охридски“ получи заслужено признание – беше наградена със сребърен мемориален медал и почетна грамота за изключителен принос в развитието на българската бохемистика и чешката българистика.
5. По предложение на Българската национална мрежа на преподавателите по руски език и култура, Президиумът на Международната асоциация на преподавателите по руски език и литература (МАПРЯЛ) отличи доц. Татяна Алексиева за големите ѝ заслуги в разпространението на руския език по света с почетен медал „А.С.Пушкин“.
6. Проф. дфн Панайот Карагъзов бе удостоен с Почетния знак със синя лента на Софийския университет.
7. Високото отличие "Янко Лаврин" получи проф. Людмил Димитров от Съюза на словенските литературни преводачи.

Издателска дейност

През отчетния преиод Деканското ръководство насочи своите усилия както към поддържането на традиционната за нас издателска дейност, така и към електронното издаване и индексирането на изданията ни в електронни база данни. Целта ни е да постигне по-голяма видимост и достъпност на научната работа на преподавателите от Факултета, което в днешните условия преминава през активната употреба на електронни ресурси.

Почти всички списания на ФСлФ са включени в Централната и Източноевропейска онлайн библиотека (CEEOL). С нови договори са Годишникът на Факултета по славянски филологии и сп. „Международен филологически форум“.

Факултетът беше регистриран като издател от Националната агенция за ISBN при Националната библиотека „Св. в. Кирил и Методий“. В момента е почти готова първата книга с издател ФСлФ: „Светове и прочити“ с автор Биляна Борисова. Между ФСлФ и Университетска библиотека има договореност за съхраняване на издадените книги в каталога на библиотеката, осигуряване на достъп на читателите според правата, които дава авторът. Целта ни е по този начин да се създаде поредица от електронни издания, до които бързо и лесно ще могат да достигат учени от страната и чужбина.

Книги

1. Румяна Парашкевова. Руският Бретъор на прицел.
2. Татяна Славова. Саробългарски речник
3. Татяна Дункова, Биляна Васич. Учебник по сръбски и хърватски език.

Част втора (Ниво С1/С2)

4. Катя Станева, Паулина Стойчева, Мария Пилева (съст.). Елена и Димитър Мутеви: ранните пътища на българската модерност
5. Ангел Ангелов. Общото словно богатство и семикомуникацията на славянските езици. 2. доп. издание
6. Людмил Димитров. Да бъдеш шут в играта на съдбата: руската драматургия от XIX в. Херменевтика на канона. 2. Издание
7. Искра Христова-Шомова. Песни от Климент.

ПЕРИОДИКА

1. ГСУ том 101/2016
2. БЪЛГАРСКА РЕЧ. Кн. 1 и 2 за 2017 г.
3. СЪПОСТАВИТЕЛНО ЕЗИКОЗНАНИЕ. Отпечатани са кн. 1, 2 , 3 за 2017 г. Книжка 4 е под печат.
4. ЛИТЕРАТУРАТА. Кн. 17 за 2017 г.

VI. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Програма „Еразъм+“

През изминалата учебна година продължи успешното изпълняване на договори по програма „Еразъм+“ както за преподаватели, така и за студенти. Във факултета лекции изнесоха над 15 преподаватели от чужди университети, а във всеки един от семестрите се обучаваха над 20 студенти от университети, с които имаме договор. Почти всички идващи еразъм-студенти изучаваха български език, както и руски. В това отношение най-голям ангажимент към тях имат колегите от катедрите по „Руски език“, „Руска литература“ и „Български език като чужд“.

ФСлФ продължава да е с най-висока преподавателска квота по програма „Еразъм“, благодарение на което 17 преподаватели от факултета успяха да осъществят своя преподавателски обмен и да изнесат лекции в чужди университети.

Предстои подписването на нови договори с университети в Берлин, Братислава, Рига.

Продължава активното участие и на студентите от двете степени на обучение, както и на докторантите в мобилността с цел обучение. Традиционно най-активни са студентите от „Славянски филологии“ и от „Балканистика“. Радостно е, че през изминалата година кандидатстваха и доста студенти от „Българска филология“. Забележимо развитие има в участието на студенти от факултета и в практиките по „Еразъм“, които вероятно ще стават все по-привлекателни, особено за магистрите от факултета.

През изминалата година участвахме в рамките на „Еразъм+“ с предложения за договори по схема „Партниращи държави“ извън Европейския съюз. Три от тези предложения (договори с университетите в Киев, Львов и Крагуевац) бяха одобрени благодарение на колегите сърбохърватисти и украинисти. По тези договори успяхме да усвоим и незаети места от Философски факултет, така че възможно най-голям процент колеги и студенти успяха да пътуват по тях.

Всичко постигнато в работата по програма „Еразъм“ се дължи на цялата факултетска общност – преподаватели, студенти, докторанти и администрация, и на подкрепата, която факултетната Еразъм комисията и Координаторът на ФСлФ по програмата получават от Международен отдел на Софийския университет, с който сме в отлични работни отношения.

Факултетът се включи и в дългосрочните програми за двустранен обмен с университетите в Хамбург и Саарбрюкен. По двустранни договори пътуваха и преподаватели до Кьолн и Прага. По двустранния ни договор с Токио пътува един докторант за тримесечна специализация.

Част от лекторатите в някои европейски страни се поддържат от колеги от факултета. През изминалата година голямо международно събитие, в което участваха представители и на ФСФ, и на ФКНФ, организира Ласка Ласкова като лектор във Форли. Активни в промотирането на българската литература и култура са и Димитър Камбуров и Людмил Димитров. През лектора ни в Кьолн Камелия Спасова ФСлФ

получи покана за организирането на обща магистратура, която да дава българска и немска диплома.

VII. МАТЕРИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА И НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

Уважаеми колеги,

И тази година тази точка от отчета ще бъде доста кратка. Не толкова поради актуалното финансово състояние на Университета, колкото заради неразплатени задължения към фирмите, спечелили процедурата по ЗОП, ние сме почти в невъзможност да подобряваме материалната си база. Одобрени доклади за ремонти и закупуване на проекционна техника останаха изпълнени поради отказ на фирмите-изпълнители. Не сме се отказали и ще направим всичко възможно през новата учебна година да оборудваме поне 5 зали с проектори като минимално изискване за провеждане на качествен учебен процес.

Като успех отчитаме изплащането на наднормените часове.

За съжаление, след промяна на нормативната база от МОН, ние загубихме възможността да разпределяме като допълнителни възнаграждения средствата, получени от държавата по рейтинговата система. (Тези средства вече са включени в общия бюджет)

Убедената позиция на деканското ръководство е, че допълнителният труд трябва да се заплаща, както трябва да се стимулират и всички, които с работата си допринасят за високото качество на обучението във Факултета.

Продължена беше практиката да се подкрепят с по 200 лв. преподавателите от Факултета за участието им в научни конференции в чужбина. Даваме си сметка, че сумата не е голяма, но при бюджетните ограничения, които имаме, засега възможностите са такива.

Факултетът подкрепи в различна степен, включително и финансово, езиковите практики на наши студенти и техните преподаватели в Украйна и Русия.

VII. АТЕСТИРАНЕ И АКРЕДИТАЦИОННИ ПРОЦЕДУРИ

През 2016-2017 г. се проведе атестирането на всички преподаватели във Факултета, подлежащи на тази процедура съгласно ПУДСУ. Изготвен бе график по катедри с точни срокове. Предложени и приети на ФС бяха промени във формуляра на ЦУК за личните отчети (т.нар. самооценка) на преподавателите. Това даде възможност да бъдат отчетени специфични дейности на колегите от нашия факултет и да бъдат включени за получаване на точки за атестацията. Изготвена бе от ЦУК и анкетна карта за студентите, включени в процеса на атестиране на преподавателите. Картата бе съкратена и предложена на студентите. Процедурата по атестирането костваше много труд и усилия на Комисията по атестирането с ръководител проф. Маргарет Димитрова и членове проф. Ростислав Станков, проф. Татяна Ангелова, доц. Катя Станева, доц. Тодор Христов, доц. Марина Джонова и доц. Биляна Михайлова. Специално трябва да

се отбележи съвестността и вискателността, с която Комисията свърши своята отговорна работа.

Във връзка с институционалната акредитация на СУ „Св. Климент Охридски“ бе събрана огромна по обем информация по исканите показатели, която беше обработена, систематизирана и предадена в искания срок. Активно използвана беше системата „Авторите“, която вече се попълва редовно и може да бъде използвана за различни отчетни цели. Допълнителна информация беше подавана и от самите катедри относно специализации, проекти извън НИД, творчество на преподаватели и студенти, публикации в издания с импакт фактор и т.н.

Подготвен беше и доклад за изпълнението на препоръките на НАОА по процедурата за САНК.

VIII. УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Осигуряването на качество на обучението е ключов показател както за акредитацията, така и за рейтинговата система на висшите училища. От равнището на качеството, измерено със съответната методика, колкото и спорна да е тя, пряко зависи субсидията за даден университет и оттам – факултет.

През отчетния период бяха проведени три заседания на Комисията по качеството на ФСлФ, в която има представители от всички катедри, както и двама представители на студентите и двама представители на външни организации. Предвижда се и провеждането на нови заседания във връзка с електронното анкетиране на студентите преди завършването на всяка дисциплина. Планираме през тази година Комисията по качеството да заработи още по-активно и да обедини усилията си с ръководните органи на Факултета и останалите работни комисии.

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Уважаеми колеги,

Настоящият доклад започна с темата за предизвикателствата, пред които беше изправен нашият Факултет през последната година. Радващото е не само това, че се справихме успешно. Най-голямото удовлетворение на деканското ръководство идва от това, че трудните задачи мобилизираха интелектуалните сили и енергията на колегията. Проблемите и трудностите не ни разделиха, а ни накараха да общуваме повече помежду си, да търсим заедно път към решението. Задачите подобриха комуникацията между катедрите, преподавателите и деканското ръководство. Надявам се този дух на работеща заедност да се запази и занапред. Ще се придържаме към принципа, който съм заявявал пред вас и преди - откритост и диалогичност при максимална взаимна информираност. Това е начинът да се справим с променящата се ситуация - не поотделно, а като научна, професионална и човешка общност.

София

31.10.2017 г.

Доц. д-р Бойко Пенчев,
Декан на ФСлФ

Проф. д-р Гертана Дачева,
Зам.-декан по учебната дейност, ОКС „Бакалавър”

Проф. д-р Амелия Личева,
Зам.-декан по учебната дейност, ОКС „Магистър”, СДК и международна дейност

Проф. д-р Петя Осенова,
Зам.-декан по научна и проектна дейност и акредитационни процедури